

Χαιρετισμός Αναπληρωτή Προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού
κ. Αβέρωφ Νεοφύτου στο 1^ο Ενεργειακό Συμπόσιο

«Οι Ενεργειακοί Πόροι της Κύπρου και τα νέα δεδομένα στην Ανατολική Μεσόγειο».

Η πρόσφατη ανακάλυψη υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ της Κύπρου, σε συνδυασμό με παλαιότερες ανακαλύψεις κοιτασμάτων φυσικού αερίου στην οικονομική ζώνη του Ισραήλ, άλλαξαν για πάντα τον γεωπολιτικό χάρτη της Ανατολικής Μεσογείου και ανοίγουν νέες προοπτικές για την χώρα μας, τις οποίες θα πρέπει να εκμεταλλευτούμε.

Η ανακάλυψη των κοιτασμάτων αυτών, πέραν από τις προοπτικές που ανοίγονται, φέρνει μαζί της και μεγάλες ευθύνες. Και σε αυτό το σημείο είναι που θα πρέπει να επικεντρωθούμε γιατί άλλο είναι να έχουμε διαθέσιμο φυσικό αέριο και άλλο να καταστεί εμπορεύσιμος ο φυσικός αυτός μας πλούτος. Και σίγουρα πριν από την διαδικασία προσφορών για τον δεύτερο γύρο αδειοδότησης υπάρχουν ορισμένα σημαντικά πράγματα που είναι απαραίτητο να επιλυθούν και να προηγηθούν.

Πρώτον, θα πρέπει να ετοιμασθεί το νομοθετικό πλαίσιο για τον υποθαλάσσιο αγωγό, ο οποίος θα συνδέει τα κοιτάσματα φυσικού αερίου με την Κύπρου.

Δεύτερο, θα πρέπει να παρθεί η πολιτική απόφαση για την δημιουργία του χερσαίου τερματικού υγροποίησης και το νομοθετικό πλαίσιο το οποίο θα διέπει το τερματικό. Για να καταστεί εμπορεύσιμο το φυσικό αέριο που έχουμε θα πρέπει σίγουρα είτε να κατασκευαστεί το τερματικό υγροποίησης, είτε, με δεύτερο υποθαλάσσιο αγωγό προς την Ελλάδα, να συνδεθούμε με την κεντρική Ευρώπη. Μόνο με τους τρόπους αυτούς θα μπορούμε να εξάγουμε το φυσικό αέριο στις αγορές της Ευρώπης και της Ασίας, που αναμένεται να είναι οι πιο λογικοί προορισμοί. Η επιλογή για μεταφορά του φυσικού αερίου μέσω αγωγού στην Τουρκία και από εκεί μεταφορά του στις αγορές, δεν είναι επιλογή με άλυτο το Κυπριακό και την Τουρκία να κατέχει παράνομα την μισή Κύπρο. Η άλλη επιλογή για μεταφορά του φυσικού αερίου μέσω αγωγού στις χώρες της Μέσης Ανατολής και από εκεί μέσω Τουρκίας να μεταφέρεται στις αγορές δεν είναι και πάλι εφικτή επιλογή με δεδομένο τις σχέσεις του Ισραήλ με τις χώρες αυτές. Άρα οι μόνες επιλογές που έχουμε στην διάθεση μας είναι η κατασκευή τερματικού υγροποίησης στην Κύπρο και η εξαγωγή του φυσικού αερίου στις αγορές ή η συνέχιση του υποθαλάσσιου αγωγού προς την Ελλάδα.

Τρίτο, θα πρέπει όλες οι συμφωνίες για τις Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες καθώς επίσης και οι συμφωνίες συνεκμετάλλευσης να συνομολογηθούν και να επικυρωθούν, τόσο από το κοινοβούλιό μας όσο και από τα κοινοβούλια των άλλων χωρών.

Τέταρτο, θα πρέπει σημαντικοί όροι των συμβολαίων να μεταφερθούν στην εθνική νομοθεσία για διασφάλιση του τόπου και των συμφερόντων των πολιτών. Η παραμονή σημαντικών όρων στα συμβόλαια δεν είναι προς το συμφέρον του τόπου, γιατί η αναθεώρησή του θα χρειάζεται και τη σύμφωνη γνώμη των εταιριών, που θα έχουν τα δικαιώματα της εξόρυξης.

Το πέμπτο θέμα που είναι απαραίτητο να ξεκαθαριστεί πριν από τον δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων, είναι η δημιουργία κρατικής Κυπριακής Εταιρίας Πετρελαίων. Και θα πρέπει ίσως πριν από κάθε νέο γύρο αδειοδοτήσεων να μπαίνει ο όρος η Κυπριακή εταιρία να συμμετέχει με ένα ποσοστό στην εκμετάλλευση του κάθε ενεργειακού μας οικοπέδου. Αυτό θα δίνει την δυνατότητα στην Κυπριακή εταιρία να προβαίνει σε Δημόσια Προσφορά (IPO) πριν από κάθε γύρο αδειοδοτήσεων και να αντλεί κεφάλαια μερικών δισεκατομμυρίων. Με τον τρόπο αυτό θα παρέχεται η δυνατότητα σε ντόπιες επιχειρήσεις, ιδιώτες επενδυτές, καθώς και σε ξένους στρατηγικούς επενδυτές να συμμετέχουν στο μετοχικό κεφάλαιο της εταιρίας και να μετέχουν και να εμπλέκονται στην ενεργειακή εκμετάλλευση του φυσικού πλούτου της χώρας μας.

Η δημιουργία της Κυπριακής Εταιρίας Πετρελαίων θα πρέπει να προηγηθεί του οποιουδήποτε δεύτερου γύρου αδειοδοτήσεων. Αυτό θα δώσει ώθηση σε ένα άλλο τομέα, πέραν του τομέα των υπηρεσιών, αυτού της ενέργειας να αναπτυχθεί στον τόπο μας. Δεν θα πρέπει να χαθεί η χρυσή αυτή ευκαιρία για εμπλοκή της κυπριακής επιχειρηματικής κοινότητας στον τομέα της ενέργειας. Μόνο έτσι θα εξασφαλίσουμε πως η ανάπτυξη που θα επιτευχθεί θα είναι βιώσιμη και θα έχει πραγματικό θετικό αντίκτυπο στην οικονομία μας με πολλαπλά οφέλη σε πολλούς παρεμφερείς τομείς της οικονομίας μας.

Έκτο, θα πρέπει με τη συμβολή ειδικών να αποφασίσουμε εάν τελικά είναι προς το συμφέρον μας να προχωρήσουμε το δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων με προτεραιότητα στο φυσικό αέριο ή θα πρέπει να μπούμε δυναμικά σε έρευνες για πετρέλαια, κυνηγώντας τις προβλέψεις του Αμερικανικού Γεωλογικού Ινστιτούτου (USGS), το οποίο κάνει εκτιμήσεις για ύπαρξη 3,7 δισεκατομμυρίων βαρελιών πετρελαίου στην περιοχή. Σε μια τέτοια περίπτωση, θα πρέπει να διαπραγματευτούμε την ενοποίηση κοιτασμάτων φυσικού αερίου Αφροδίτης και Λεβιάθαν, με την Κύπρο και το Ισραήλ να λαμβάνουν ποσοστά επί του παραγόμενου φυσικού αερίου, που είτε θα υδροποιείται στην Κύπρο για εξαγωγή, είτε, δια υποθαλάσσιου αγωγού, θα διοχετεύεται μέσω Κύπρου στην Ελλάδα, με τελικό προορισμό την Ευρώπη.

Το Ισραήλ, ο άλλοτε ξεχασμένος μας γείτονας, είναι τώρα στενά συνδεδεμένο με την Κύπρο. Είναι ένας φυσικός και ενεργειακός σύμμαχος και για πολλούς ακόμα λόγους αποτελεί την καλύτερη ασπίδα της Κύπρου απέναντι σε οποιεσδήποτε απειλές που θα έχουν σχέση με τα θέματα ενέργειας. Επιβάλλεται να σφραγίσουμε τη συνεργασία μας με το Ισραήλ, με το δόγμα του Ενιαίου

Ενεργειακού Χώρου, που θα καλύπτει όχι μόνο τα θέματα υδρογονανθράκων, αλλά και τις παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.

Μια νέα εποχή ξημερώνει για την Κύπρο. Η ανακάλυψη κοιτασμάτων φυσικού αερίου πρόκειται για μια νέα μεγάλη ευκαιρία για τον τόπο μας. Η εξαργύρωσή της θα εξαρτηθεί όμως από τις δικές μας πολιτικές που θα ακολουθήσουμε. Και είναι βέβαιο πως μέσα στο 2012 θα έχουμε να λάβουμε σημαντικότερες αποφάσεις που θα επηρεάσουν τόσο την παρούσα γενεά, αλλά και τις μελλοντικές γενιές. Έχουμε να λάβουμε σημαντικές αποφάσεις, οι οποίες θα καθορίσουν σε μεγάλο βαθμό τις προοπτικές και την ευημερία του λαού μας. Και αρχή θα πρέπει να κάνουμε με το κατά πόσο είναι ορθό να προχωρήσουμε σε αδειοδοτήσεις και για τα υπόλοιπα 12 οικόπεδα στην Αποκλειστική Οικονομική μας Ζώνη, έστω και μετά που θα διασφαλίσουμε ότι οι 6 απαραίτητες, κατά την άποψή μου, προϋποθέσεις, θα είχαν επιλυθεί. Θα επαναλάβω την άποψή μου. Θεωρώ πως είναι λάθος πολιτική πράξη και ενεργειακά και οικονομικά μη ορθολογιστική προσέγγιση να προχωρήσουμε σε δεύτερο γύρο αδειοδοτήσεων για το σύνολο των ενεργειακών μας οικοπέδων.

Σωστή πολιτική είναι αυτή που ακολουθούν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Ενώ στην Αλάσκα έχουν τεράστια φυσικά αποθέματα φυσικού αερίου και πετρελαίου, αγοράζουν τα καύσιμα αυτά από κάθε γωνιά του πλανήτη και αφήνουν τα δικά τους αποθέματα ανέπαφα. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζουν τις μελλοντικές γενεές με ενεργειακά αποθέματα και φυσικό πλούτο. Παράδειγμα αυτής της σχολής σκέψης είναι και οι πολιτικές που ακολουθούν οι Νορβηγοί, οι οποίοι προχωρούν με σταδιακή παραχώρηση αδειοδοτήσεων, διασφαλίζοντας με την σειρά τους τις μελλοντικές γενεές.

Άλλο ερώτημα που πρέπει να απαντηθεί μέσα στα επόμενα ένα με δύο χρόνια είναι πως θα επιτύχουμε την καλύτερη δυνατή διαχείριση των κερδών από το φυσικό αέριο και το πετρέλαιο. Σίγουρα τα κέρδη δεν θα πρέπει να διοχετεύονται απευθείας στα κρατικά έσοδα για να καλύπτουν δημοσιονομικές τρύπες και ούτε να χρησιμοποιηθούν για αυξημένες, πρόσκαιρες και αστόχευτες κοινωνικές παροχές. Τα κέρδη από το φυσικό αέριο ανήκουν τόσο στην παρούσα γενεά, όσο και στις μελλοντικές γενεές. Και για τον λόγο αυτό θα πρέπει να γίνει μια προσεκτική αξιοποίηση των κερδών ώστε να επωφεληθούν όλοι. Ο καλύτερος τρόπος είναι η δημιουργία ενός Ανεξάρτητου Ταμείου στα πρότυπα του Νορβηγικού μοντέλου. Με τον τρόπο αυτό τα οφέλη από το φυσικό αέριο θα μπορούν να αξιοποιηθούν και από τις μελλοντικές γενεές καθώς επίσης τα κρατικά ταμεία να έχουν κάποια ενίσχυση με μέτρο, λογική και σύνεση.

Σίγουρα η ύπαρξη κοιτασμάτων υδρογονανθράκων στην ΑΟΖ μας είναι μια ευκαιρία και συνάμα πρόκληση. Μια πρόκληση και μια ευκαιρία, όμως που θα πρέπει να αξιοποιήσουμε ορθά. Η ύπαρξη φυσικού πλούτου σε μια χώρα από

μόνη της, δεν καθιστά τους πολίτες της χώρας πλούσιους, ούτε τη χώρα ισχυρή και αξιόπιστη. Και για να διασφαλίσουμε τα συμφέροντα των πολιτών και του τόπου θα πρέπει να γίνει μια σωστή διαχείριση του ενεργειακού αυτού πλούτου, μέσα από διάφανες διαδικασίες και πρακτικές που θα βοηθήσουν τον τόπο και το κράτος να ανακτήσει την αξιοπιστία του. Πετρέλαια έχει και η Νορβηγία, έχει όμως και η Νιγηρία. Από εμάς εξαρτάται ποιους θέλουμε να μοιάσουμε. Απεύχομαι να καταστήσουμε τον τόπο μας μια νέα Νιγηρία της Ευρώπης. Πιστεύω ακράδαντα πως μπορούμε, μακριά από οποιεσδήποτε σκοπιμότητες και αχρείαστες βιασύνες, να καταστήσουμε την Κύπρο μας τη Νορβηγία της Μεσογείου.

Λευκωσία, 26 Ιανουαρίου 2012